

KONSULTACJE SPOŁECZNE

POWIEDZ NAM, JAK...

Jakie będzie podwórko przy Hoene-Wrońskiego?

Notatka ze spotkania konsultacyjnego

Jaki był kontekst konsultacji?

Tematem spotkania było wnętrze podwórzowe na wrocławskim osiedlu Plac Grunwaldzki, położone pomiędzy Wybrzeżem Stanisława Wyspiańskiego a ul. Hoene-Wrońskiego (działki nr 6/7; 10/2; 11/5; AR 34, Obręb Plac Grunwaldzki). Była to kontynuacja spotkania, które odbyło się 13 maja 2025 r. Zaprezentowana została koncepcja zagospodarowania podwórka uwzględniająca potrzeby zgłoszone przez mieszkanki i mieszkańców na wcześniejszym etapie.

Informacje o spotkaniu

Sposób zbierania opinii: w trakcie spotkania i drogą mailową przez tydzień po spotkaniu

Miejsce spotkania: Odra Centrum, Wybrzeże Juliusza Słowackiego 5b

Termin spotkania: 14.10.2025 r., godz. 17.30

Liczba uczestników: 17 osób

Liczba nadesłanych e-maili: 6

Inicjator: Wrocławskie Mieszkania Sp z o.o.

Wsparcie merytoryczne: Wrocławskie Mieszkania Sp z o.o.

Moderacja: Fundacja na Rzecz Studiów Europejskich

Dodatkowe informacje

W ramach działań informacyjnych m.in.: w serwisie Wrocław Rozmawia utworzono osobną podstronę o konsultacjach, a w okolicy wnętrza podwórzowego rozwieszono 30 plakatów.

Co się zmieniło dzięki konsultacjom?

Wszystkie opinie **zostały przeanalizowane** pod kątem możliwości włączenia ich do projektu odnowy konsultowanego placu zabaw.

Na **41** analizowanych opinii, 11 zostało **wyjaśnionych**, ponieważ były pytaniami lub dotyczyły terenu znajdującego się poza zakresem konsultacji.

Wśród pozostałych 30 opinii, **uwzględniono 19**, z czego **2** – częściowo. To oznacza, że **6 na 10** opinii proponujących zmiany na konsultowanym podwórku miały wpływ na projekt jego odnowy.

Pytania odnośnie szczegółowych rozwiązań związanych z projektem i jego realizacją należy kierować do spółki Wrocławskie Mieszkania.

Bardzo dziękujemy wszystkim mieszkankom i mieszkańcom za udział w konsultacjach. Wasz głos jest ważny!

Zestawienie opinii dotyczących zieleni

I. p.	Opinia	Odpowiedź Wrocławskich Mieszkań
1	Mieszkańcy i mieszkanki nie chcą łąki kwietnej.	Opinia uwzględniona Uwzględniono w projekcie. Inwestor nie przewiduje łąk kwietnych.
2	Bożodrzew, który w zamyśle projektowym jest przeznaczony do wycięcia, jest piękny i zdrowy. Sam zasiał się parę lat temu i nikomu nie przeszkadza, a wręcz przeciwnie. Drzewo daje latem dużo cienia, a jego korona produkuje mnóstwo tlenu. Argument, że jest to gatunek inwazyjny, nie jest trafiony. W naszych parkach rośnie wiele drzew i krzewów z innych rejonów świata. Najważniejsze, że drzewo sobie radzi w tych trudnych warunkach ziemnych.	Opinia nieuwzględniona Bożodrzew został przeznaczony do wycinki ze względu na to, że koliduje z zagospodarowaniem projektowanym.
3	Sugeruję nie wycinać żadnych krzewów czarnego bzu. Rosną na tym ruderalnym gruncie dorodnie i pięknie kwitną, a także dają schronienie i pożywienie licznie żyjącym na podwórku wróblom, którym do życia potrzebne są głównie gęste krzewy.	Opinia uwzględniona Czarny bez zostanie przeznaczony do odmłodzenia. Nie przewiduje się jego wycinki.

4	Zieleń przy budynku Wrońskiego 14: co tam się zmieni? Jak zostanie zagospodarowany teren przed budynkiem? Parkują tam samochody, a nie jest to teren prywatny tylko komunalny.	Wyjaśnienie W części podwórza za budynkiem przy ul. Wrońskiego 14–16 zostanie utwardzony ciąg jezdny oraz powstanie wygrozdzenie ze szpaleru drzew, które uniemożliwi wjeżdżanie samochodów pomiędzy drzewa. Przy drodze przewiduje się nawierzchnię przepuszczalną (płyty ażurowe), co umożliwi uporządkowanie postoju samochodów.
5	Od strony wschodniej budynku Wrońskiego 14 jest pas ziemi na zasadzenie „krzewów”, aby nie parkowały tam samochody. Kiedyś leżały tam duże kamienie, ale chyba nie jest to mądry pomysł.	Wyjaśnienie Od strony wschodniej za budynkiem Wrońskiego 14 przewiduje się pozostawienie istniejących nasadzeń lokatorskich.
6	Przy wjeździe na podwórko, gdzie jest murowany śmietnik, znajduje się stary budynek – czy można tam posadzić jakieś „krzaki”, może najlepiej kwitnące? Wtedy byłby ciąg z krzakami na rogu, które są już wysokie, oraz trochę „odgrodziłyby” to okna od drogi.	Wyjaśnienie Teren przy wjeździe nie jest objęty zakresem opracowania projektu. Na krótszej, najbardziej wysuniętej w głąb podwórza ścianie budynku przy ul. Wrońskiego 17 projektuje się nasadzenia pnące.
7	Co będzie z ciągiem drzew oraz trawnikiem na środku podwórza na wysokości Wrońskiego 14–17 i Wyspiańskiego 16–18? Co tu	Wyjaśnienie Ciąg drzew zostanie zabezpieczony przed wjazdem samochodów w obszar korzeni drzew. Od strony

	będzie dosadzone?	kamienic przy ul. Wyspiańskiego zostaną wprowadzone nasadzenia bylinowe.
--	-------------------	--

Zestawienie opinii dotyczących miejsca składowania odpadów

I. p.	Opinia	Odpowiedź Wrocławskich Mieszkań
1	Postulat dotyczący zazielenienia terenu, na którym będą śmietniki – na przykład poprzez zastosowanie pnączy – tak, aby przestrzeń ta była estetyczna wizualnie.	Opinia uwzględniona W projekcie przewiduje się wykonanie ażurowej wiaty śmietnikowej, z furtką bez zamka na klucz, i obsadzenie wiaty dookoła pnączami.
2	Prośba o zamontowanie wiat śmietnikowych zamykanych na klucz.	Opinia nieuwzględniona Projekt nie przewiduje wiaty śmietnikowej zamykanej na klucz.
3	Należy ustawić wiaty śmietnikowe (najlepiej ażurowe, żeby był przewiew) z bramką niezamykaną na klucz.	Opinia uwzględniona W projekcie przewiduje się wykonanie ażurowej wiaty śmietnikowej, z furtką bez zamka na klucz, i obsadzenie jej dookoła pnączami.
4	Należy częściej odbierać odpady z podwórka.	Wyjaśnienie Zagadnienie nie wchodzi w zakres omawianego projektu. W sprawie zwiększenia częstotliwości odbioru odpadów, można kontaktować się z firmami, które tym się zajmują. Informacje na tym temat można znaleźć na stronie:

		www.ekosystem.wroc.pl/gospodarowanie-odpadami/kontakt-do-firm-wywozacych-odpady .
5	Trzeba utworzyć utwardzone miejsce przewidziane na składowanie odpadów wielkogabarytowych.	Opinia uwzględniona W projekcie wyznaczono utwardzone, wygrodzone miejsce na kontener na odpady gabarytowe.
6	Najbardziej bolesnym i wstydlwym dla mieszkańców i mieszkank, ale też dla miasta, problemem jest kwestia tutejszych śmietników. Nawet ozdobne podwórkowe ogrody przy wylewających się parę metrów od nich licznych przepelnionych kubłach nikogo nie zadowolą. W tym wypadku od projektantów wymagana jest szczególna kreatywność. My na konsultacjach nie dostaliśmy żadnych konkretnych propozycji rozwiązania tej sprawy.	Wyjaśnienie W projekcie przewiduje się wykonanie ażurowej wiaty śmietnikowej, z furtką bez zamka na klucz, i obsadzenie jej dookoła pnąciami.
7	Śmietniki: wszystkie kubły powinny być schowane do wiaty, a wiaty zamaskowane od góry i boków, porośnięta zielenią. Czy na dachu wiaty można posadzić zieleń – chociaż trawę?	Opinia częściowo uwzględniona W projekcie przewiduje się wykonanie ażurowej wiaty śmietnikowej, z furtką bez zamka na klucz, i obsadzenie jej pnąciami. Wiaty nie będzie zadaszona.
8	Sprzeciwiam się niszczeniu	Opinia nieuwzględniona

	wybudowanego przez nas ceglanego śmietnika, wokół którego rosną drzewa. Śmietnik jest bardzo ładny i chroni nas również przed fetorem, który zazwyczaj towarzyszy takim miejscom. Ceramika pochłania zapachy. Żądam, aby nie niszczyć tego, co zrobiła nasza spółdzielnia.	W projekcie przewiduje się wykonanie ażurowej wiaty śmietnikowej i obsadzenie jej pnączami. Ze względu na aktualny kształt wiata murowana nie spełnia wymagań w zakresie liczby pojemników na odpady – kubły stoją poza nią. Proponowana nowa wiata nie będzie kolidowała z istniejącymi drzewami oraz pomieści wszystkie pojemniki na odpady w swoim obrysie.
--	--	--

Zestawienie opinii dotyczących dróg, organizacji ruchu i miejsc parkingowych

I. p.	Opinia	Odpowiedź Wrocławskich Mieszkań
1	Należy odwodnić drogę i zaprojektować ją w taki sposób, aby nie gromadziła się w tym miejscu woda.	Opinia uwzględniona Droga będzie wyprofilowana w taki sposób, żeby woda spływała na przyległą zieleni i powierzchnie przepuszczalne. Utwardzenie jej i odpowiednio dobrana podbudowa zapewnią jednolitą nawierzchnię bez miejsc na zaleganie wody opadowej.
2	Trzeba zastosować nawierzchnię przepuszczalną na całej długości ciągu pieszo-jezdnego.	Opinia nieuwzględniona Ze względu na dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, osób z wózkami lub na wózkach oraz ogólny komfort przechodniów główny ciąg jezdny zostanie utwardzony pełną

		kostką. Pozostały obszar będzie także utwardzony, ale będzie to nawierzchnia przepuszczalna.
3	Nie należy stosować nawierzchni przepuszczalnej na całej długości ciągu pieszo-jezdnego, gdyż z podwórka korzystają osoby z niepełnosprawnością.	Opinia uwzględniona Ze względu na dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, osób z wózkami lub na wózkach oraz ogólny komfort przechodniów główny ciąg jezdny zostanie utwardzony pełną kostką. Pozostały obszar będzie także utwardzony, ale będzie to nawierzchnia przepuszczalna.
4	Należy ponownie przeliczyć zapotrzebowania na miejsca parkingowe, nie w sezonie wakacyjnym, a najlepiej w miesiącach, kiedy są obecni studenci. Gdyby wizyty odbywały się od października, wtedy projektantki miałyby lepszy ogłęd sytuacji. W tym przypadku chodzi głównie o podwojoną z nawiązką liczbę parkujących tu aut. Wybrzeże Wyspiańskiego na tym ciągu ulicy nie ma ani jednego miejsca parkingowego od strony ulicy. Na ul. Wrońskiego z kolei wszystkie miejsca do parkowania są płatne. W projekcie przewiduje się	Opinia częściowo uwzględniona Na podwórzu zwiększono liczbę miejsc postojowych względem przedstawionej na konsultacjach społecznych koncepcji. Na końcu podwórza zostanie położona nawierzchnia z geokraty umożliwiającą parkowanie dodatkowych pięciu pojazdów. Obecnie przewiduje się możliwość postoju średnio 52 pojazdów (w zależności od gabarytów i sposobu parkowania). Nie jest możliwe wykonanie nowych nawierzchni w pobliżu istniejących drzew bez zniszczenia ich systemu korzeniowego.

	likwidację wielu miejsc postojowych na podwórku, co utrudni życie mieszkańcom i mieszkankom i wzbudzi międzysąsiedzkie niesnaski.	Inwestor nie ma możliwości ograniczenia wjazdu na podwórka pojazdów nienależących do grupy mieszkańców i mieszanek.
5	Postulat dotyczący zwiększenia liczby miejsc parkingowych z zachowaniem kompromisu między funkcjonalnością a zielenią – poprzez zabezpieczenie pni, korzeni i koron drzew przed uszkodzeniami wynikającymi z parkowania, np. przez zastosowanie nawierzchni przepuszczalnej, która chroni system korzeniowy. Co do problemu związanego z parkowaniem pod koronami drzew, prosilibyśmy o wnikliwe rozpatrzenie rodzaju nawierzchni lub stabilizacji gruntu tak, aby z jednej strony chroniło to systemy korzeniowe, a z drugiej – pozwoliło wjechać tam autem osobowym. Istnieją, znane specjalistom i specjalistkom, sposoby pogodzenia potrzeb mieszkańców i zachowania starych drzew.	Opinia uwzględniona Na końcu podwórza zostanie położona nawierzchnia z geokraty umożliwiającą parkowanie dodatkowych pięciu pojazdów. Nie jest możliwe wykonanie nowych nawierzchni w pobliżu istniejących drzew bez zniszczenia ich systemu korzeniowego. Inwestor nie ma możliwości ograniczenia wjazdu na podwórka pojazdów nienależących do grupy mieszkańców i mieszanek.
6	Należy przesunąć ogród sensoryczny bliżej budynków w	Opinia nieuwzględniona

	celu uzyskania dodatkowych miejsc parkingowych.	Ogród sensoryczny jest zaprojektowany w obrysie istniejącego zieleńca. Przy projektowaniu należy spełnić wymagania dotyczące procentowego udziału terenów utwardzonych oraz zielonych na działkach, w związku z tym decyzja o utwardzeniu kolejnego wycinka tego obszaru nie pozwoli na spełnienie wymagań wskaźników powierzchniowych.
7	Postulat dotyczący zwiększenia liczby miejsc parkingowych w „ślepej”, końcowej części podwórza, z zachowaniem kompromisu pomiędzy funkcjonalnością a zielenią. Zielone nasadzenia powinny pozostać, ale warto wygospodarować również przestrzeń na kilka dodatkowych miejsc parkingowych.	Opinia uwzględniona Na podwórzu zwiększono liczbę miejsc postojowych względem przedstawionej koncepcji na konsultacjach społecznych. Na końcu podwórza zostanie położona nawierzchnia z geokraty umożliwiającą parkowanie dodatkowych pięciu pojazdów. Obecnie przewiduje się możliwość postoju średnio 52 pojazdów (w zależności od gabarytów i sposobu parkowania).
8	Beton na podwórku nie jest konieczny. Wystarczy co jakiś czas ubijać i wyrównywać profesjonalnie nawierzchnię ziemną, niedopuszczając do tworzenia się dziur. Tak byłoby	Opinia nieuwzględniona Utwardzenie ciągu jezdni zaprojektowano w głównej mierze w celu ułatwienia poruszania się po podwórzu osobom z

Zestawienie opinii dotyczących elementów małej architektury

I. p.	Opinia	Odpowiedź Wrocławskich Mieszkań
1	Należy zlikwidować ławki w projekcie, szczególnie te w ogrodzie sensorycznym.	Opinia nieuwzględniona W projekcie zakłada się niewielką liczbę ławek w stosunku do powierzchni podwórza. Ze względu na różnorodność potrzeb mieszkańców i mieszkanek nie przychylamy się do całkowitej likwidacji ławek z terenu opracowania.
2	Nie należy likwidować ławek w projekcie.	Opinia uwzględniona W projekcie zakłada się niewielką liczbę ławek w stosunku do powierzchni podwórza. Ze względu na różnorodność potrzeb mieszkańców i mieszkanek nie przychylamy się do całkowitej likwidacji ławek z terenu opracowania.
3	Na murku za komórkami lokatorskimi warto, przy współpracy artystów z ASP, przygotować mural, który będzie widoczny po wyburzeniu tych komórek.	Opinia uwzględniona W projekcie wyznaczono miejsce przeznaczone na mural. Temat i ostateczny projekt muralu wykonany zostanie według odrębnego opracowania.
4	Potrzebne są lampy, które nie będą świecić w okna.	Opinia uwzględniona W projekcie przewiduje się oświetlenie niskie oraz wysokie skoncentrowane

		na rozjaśnieniu ciągów komunikacyjnych.
5	Ogród sensoryczny na naszym podwórku nie jest trafionym pomysłem. Projektantki przewidziały go na wysokości plomby Spółdzielni Mieszkaniowej "Wybrzeże", której teren zieleni jest zadbany, ma regularnie strzyżone trawniki, kilka drzew i krzewów, a także bujny ogród z wieloma bylinami. Taki ogród sensoryczny wymaga dużych nakładów finansowych, musi być regularnie nawadniany i pielęgnowany. Łatwiej posadzić niż dbać. Życie pokazuje wiele przykładów negatywnych. Sugerowalibyśmy dosadzenie paru drzew i krzewów, które nie są wymagające i będą w stanie rosnąć w niewielkiej ilości ziemi i na podłożu z gruzu, bo takowy tam jest.	Opinia nieuwzględniona Ogród sensoryczny zlokalizowano w centralnej części całego założenia w celu zapewnienia równego dostępu z najbardziej oddalonych części podwórza. Pomysł został wskazany na konsultacjach społecznych przez mieszkańców i mieszkanki. Pielęgnacja nasadzeń pozostaje po stronie Inwestora.
6	Ławki oraz inne siedziska nie są na naszym podwórku wskazane. Były takowe, jednak musieliśmy je zlikwidować, gdyż nocne pijaństwa libacujących mieszkańców (zwłaszcza z kamienic ze zrujnowanych	Opinia nieuwzględniona W projekcie przewiduje się zorganizowanie ławek w kilku punktach podwórza. Przy równomiernym rozłożeniu miejsc do odpoczynku każda będzie użytkowane

	domów przy ul. Wrońskiego) mocno utrudniały życie i sen tych, którzy mieszkali najbliżej ławek. Jeśli już projektantki chciałyby uszczęśliwić owych "balowiczów", proponujemy ławeczki oraz ogród sensoryczny zaprojektować przy kamienicach na ul. Wrońskiego.	według potrzeb. Mieszkańcy i mieszkanki nie będą zmuszeni do gromadzenia się tylko w jednym punkcie, więc życie społeczne może zostać „rozsiane” w innych częściach niż wspomniana centralna.
7	Na podwórku bardzo potrzebne jest oświetlenie.	Opinia uwzględniona Projektuje się oświetlenie ciągów komunikacyjnych i wiat śmietnikowych oraz niskie oświetlenie ogrodu sensorycznego.
8	Umieszczenie ławek pod koronami drzew na przestrzeni całego podwórka, zamiast planowanego miejsca w pobliżu klatek przy ul. Wyspiańskiego 13, 14 i 15 (przy zachowaniu ogrodu sensorycznego w tym miejscu).	Opinia uwzględniona W projekcie przewiduje się zorganizowanie ławek w kilku punktach podwórza. Przy równomiernym rozłożeniu miejsc do odpoczynku każda będzie użytkowana według potrzeb.
9	Jestem przeciwna „dzwoneczkom”, lepszy jest świergot ptaków. Pieniądze lepiej przeznaczyć na zieleni, aby było jej więcej.	Opinia nieuwzględniona W projekcie przewiduje się symboliczną liczbę dzwoneczków, nie będą one oddziaływały na osoby znajdujące się poza ogrodem sensorycznym. Sam ogród będzie sprzyjał obecności ptaków.
10	Sprzeciwiam się urządziu ogrodu sensorycznego na terenie	Opinia nieuwzględniona

przylegającym do budynków mieszczących się przy ul. Wybrzeże Stanisława Wyspiańskiego 13, 14, i 15. Budynki te należą do Spółdzielni Mieszkaniowej "Wybrzeże". Kiedy jako spółdzielnia budowaliśmy naszą plombę, zostaliśmy zobowiązani do zagospodarowania tego terenu. Został on pięknie zaprojektowany i zagospodarowany. Jest jedyny taki na całym podwórzu. Mamy trzy dobrze utrzymane trawniki i wykafelkowane dróżki z małym parkingiem. Mamy nasadzone drzewa i krzewy. Zrobiliśmy niewielkie wzniesienie otoczone ceglanym murkiem, który ostatnio został otynkowany i pomalowany na biało. Nie życzymy sobie ławeczek, ani płotka z dzwonkami, których dźwięk będzie straszył ptaki gniazdujące w naszej okolicy. Zbudowanie tego ogrodu zniszczy naszą pracę i zmarnotrawi wydane przez nas pieniądze. Pięćdziesiąt metrów od naszego domu są ławeczki w alei nad	Projekt ogrodu sensorycznego to głównie nowe nasadzenia i korekta przebiegu istniejącej ścieżki. Elementy istniejące, takie jak murek, miejsca parkingowe oraz nasadzenia lokatorskie w postaci krzewów, pozostaną. Projekt skupia się na urozmaiceniu istniejącego zieleńca, w szczególności w miejscach w których przeznaczone są drzewa do wycinki (zatwierdzonej decyzją przed rozpoczęciem projektowania). Ogród sensoryczny nie ma na celu całkowitej likwidacji zagospodarowanego aktualnie terenu. Głównym zamysłem jest zagospodarowanie przestrzeni tak, żeby po planowanych wycinkach nadal była przyjazna i ciekawa dla użytkowników i użytkowniczek.
--	--

	Odrą. Robienie takiego zakątką jest bezcelowe i dodatkowo utrudni nam drogę do ul. Wrońskiego, gdzie część lokatorów parkuje samochody. Przykre jest to, że projekt polega na niszczeniu tego, co zrobiliśmy, za własne pieniądze, dostosowując to do naszych potrzeb. Tylko my mamy ładnie zagospodarowaną część podwórza i to projektanci postanowili "ulepszyć", a dlaczego nie chcą zagospodarować tych przestrzeni, przy których nic się nie dzieje? Może ogród przenieść na koniec podwórka, gdzie nie ma niczego.	
--	--	--

Zestawienie pozostałych opinii

I. p.	Opinia	Odpowiedź Wrocławskich Mieszkań
1	Przy ul. Hoene-Wrońskiego stoi wiele zdewastowanych kamienic, które wymagają gruntownego remontu. Istnieje duża szansa, że prace modernizacyjne rozpoczną się po zakończeniu działań związanych z zagospodarowaniem podwórza. W związku z tym warto	Wyjaśnienie Opinia zostanie uwzględniona podczas wykonywania projektów technicznych.

	skontaktować się z zarządcami tych nieruchomości, aby uzyskać informacje na temat planowanych terminów remontów. Dodatkowo projekt podwórka powinien zostać opracowany w taki sposób, aby był odporny na ewentualne uszkodzenia spowodowane przez ciężki sprzęt budowlany, który może być wykorzystywany podczas prac przy kamienicach.	
2	Należy udostępnić lub wskazać miejsca, w którym będzie można zapoznać się z pełną wizualizacją nowego podwórza.	Wyjaśnienie Postulat poza zakresem projektu. Wizualizacja nie jest dostępna na tym etapie realizacji inwestycji.
3	Uwaga została skupiona na części podwórka od strony mostu Grunwaldzkiego, natomiast brak było informacji o tym, co zostanie zrobione w części od jednego wjazdu dla śmieciarek do drugiego wjazdu.	Wyjaśnienie W tej części wykonane zostanie utwardzenie ciągów komunikacyjnych oraz uporządkowanie miejsc postojowych, zostaną też posadzone nowe nasadzenia bylinowe.

Spotkanie przeprowadzono w ramach zadania publicznego „Wsparcie procesów konsultacji społecznych na terenie Gminy Wrocław w latach 2025–2026” realizowanego przez Fundację na Rzecz Studiów Europejskich i współfinansowanego ze środków Gminy Wrocław.

Wrocław, 11.12.2025 r.

Wrocław miasto spotkań

Szczegóły na: **www.wroclaw.pl/konsultacje**